Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014

2014 dccc 4

RHAN 3

ASESU ANGHENION UNIGOLION

Asesu oedolion

19 Dyletswydd i asesu anghenion oedolyn am ofal a chymorth

(1) Pan fo'n ymddangos i awdurdod lleol y gall fod ar oedolyn anghenion am ofal a chymorth, rhaid i'r awdurdod asesu—

(a) a oes ar yr oedolyn anghenion am ofal a chymorth, a

(b) os oes, beth yw'r anghenion hynny.

(2) Mae'r ddyletswydd o dan is-adran (1) yn gymwys o ran—

(a) oedolyn sy'n preswylio fel arfer yn ardal yr awdurdod, a

(b) unrhyw oedolyn arall sydd o fewn ardal yr awdurdod.

(3) Mae'r ddyletswydd o dan is-adran (1) yn gymwys ni waeth beth yw barn yr awdurdod lleol ar—

(a) lefel anghenion yr oedolyn am ofal a chymorth, neu

(b) lefel adnoddau ariannol yr oedolyn.

(4) Wrth wneud asesiad o anghenion o dan yr adran hon, rhaid i'r awdurdod lleol—

(a) ceisio canfod y canlyniadau y mae'r oedolyn yn dymuno eu sicrhau mewn bywyd o ddydd i ddydd,

(b) asesu a allai darparu—

(i) gofal a chymorth,

(ii) gwasanaethau ataliol, neu

(iii) gwybodaeth, cyngor neu gynhorthwy,

Statws *Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 06/04/2016.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, RHAN 3 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 22 Mehefin 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details)*

gyfrannu at sicrhau'r canlyniadau hynny neu fel arall ddiwallu'r anghenion a nodir gan yr asesiad, ac os felly, i ba raddau, ac

(c) asesu a allai materion eraill gyfrannu at sicrhau'r canlyniadau hynny neu fel arall ddiwallu'r anghenion hynny, ac os felly, i ba raddau.

(5) Rhaid i awdurdod lleol, wrth iddo wneud asesiad o anghenion o dan yr adran hon, gynnwys—

(a) yr oedolyn, a

(b) pan fo'n ddichonadwy, unrhyw ofalwr sydd gan yr oedolyn.

(6) Natur yr asesiad o anghenion sy'n ofynnol gan yr adran hon yw un y mae'r awdurdod lleol yn barnu ei fod yn gymesur o dan yr amgylchiadau, yn ddarostyngedig i unrhyw ofyniad mewn rheoliadau o dan adran 30.

Gwybodaeth Cychwyn

I1 A. 19 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 199(2)**

I2 A. 19 mewn grym ar 6.4.2016 gan O.S. 2016/412, **ergl. 2** (ynghyd ag ergl. 4, Atod. 1, Atod. 2)

20 Gwrthod asesiad o anghenion ar gyfer oedolyn

(1) Os yw oedolyn (neu, pan fo'n gymwys, person awdurdodedig) yn gwrthod asesiad o'i anghenion o dan adran 19, nid yw'r ddyletswydd o dan yr adran honno i asesu anghenion yr oedolyn yn gymwys.

(2) Ond nid yw gwrthodiad o dan is-adran (1) yn rhyddhau awdurdod lleol o'i ddyletswydd o dan adran 19 yn yr achosion a ganlyn—

ACHOS 1 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, yn achos gwrthodiad a roddir gan yr oedolyn—

(a) nad oes gan yr oedolyn alluedd i benderfynu a wrthoda gael yr asesiad, ond

(b) bod person awdurdodedig i wneud y penderfyniad ar ran yr oedolyn;

ACHOS 2 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, yn achos gwrthodiad a roddir gan yr oedolyn—

(a) nad oes gan yr oedolyn alluedd i benderfynu a wrthoda gael yr asesiad,

(b) nad oes person awdurdodedig i wneud y penderfyniad ar ran yr oedolyn, ac

(c) y byddai cael yr asesiad er lles pennaf yr oedolyn;

ACHOS 3 - mae'r awdurdod lleol yn amau bod yr oedolyn yn cael, neu'n wynebu risg o gael, ei gam-drin neu ei esgeuluso.

(3) Pan fo awdurdod lleol wedi ei ryddhau o'i ddyletswydd o dan adran 19 drwy wrthodiad o dan yr adran hon, ailymrwymir i'r ddyletswydd—

(a) os yw'r oedolyn (neu, pan fo'n gymwys, person awdurdodedig) yn gofyn wedyn am asesiad, neu

(b) os yw'r awdurdod lleol o'r farn bod anghenion neu amgylchiadau'r oedolyn wedi newid,

(yn ddarostyngedig i unrhyw wrthodiad pellach o dan yr adran hon).

(4) Yn yr adran hon ystyr "person awdurdodedig" yw person sydd wedi ei awdurdodi o dan Ddeddf Galluedd Meddyliol 2005 (p'un ai yn nhermau cyffredinol neu benodol) i

Statws *Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 06/04/2016.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, RHAN 3 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 22 Mehefin 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details)*

benderfynu a wrthoda asesiad o anghenion ar ran yr oedolyn neu a ofynna am asesiad o anghenion ar ei ran.

Gwybodaeth Cychwyn

I3 A. 20 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 199(2)**

I4 A. 20 mewn grym ar 6.4.2016 gan O.S. 2016/412, **ergl. 2** (ynghyd ag ergl. 4, Atod. 1, Atod. 2)

Asesu plant

21 Dyletswydd i asesu anghenion plentyn am ofal a chymorth

(1) Pan fo'n ymddangos i awdurdod lleol y gall fod angen gofal a chymorth ar blentyn yn ychwanegol at, neu yn lle, y gofal a'r cymorth sy'n cael eu darparu gan deulu'r plentyn, rhaid i'r awdurdod asesu—

(a) a oes angen gofal a chymorth o'r math hwnnw ar y plentyn, a

(b) os oes, beth yw'r anghenion hynny.

(2) Mae'r ddyletswydd o dan is-adran (1) yn gymwys o ran—

(a) plentyn sy'n preswylio fel arfer yn ardal yr awdurdod, a

(b) unrhyw blentyn arall sydd o fewn ardal yr awdurdod.

(3) Mae'r ddyletswydd o dan is-adran (1) yn gymwys ni waeth beth fo barn yr awdurdod lleol—

(a) ar lefel anghenion y plentyn am ofal a chymorth, neu

(b) ar lefel adnoddau ariannol y plentyn **[**[F1]neu unrhyw berson a chanddo gyfrifoldeb rhiant dros y plentyn**]**.

(4) Wrth wneud asesiad o anghenion o dan yr adran hon, rhaid i'r awdurdod lleol—

(a) asesu anghenion datblygiadol y plentyn,

(b) ceisio canfod y canlyniadau—

(i) y mae'r plentyn yn dymuno eu sicrhau, i'r graddau y mae'n barnu ei bod yn briodol o roi sylw i oedran a dealltwriaeth y plentyn,

(ii) y mae'r personau a chanddynt gyfrifoldeb rhiant dros y plentyn yn dymuno eu sicrhau mewn perthynas â'r plentyn, i'r graddau y mae'n barnu ei bod yn briodol o roi sylw i'r angen am hyrwyddo llesiant y plentyn, a

(iii) y mae personau a bennir mewn rheoliadau (os oes rhai) yn dymuno eu sicrhau mewn perthynas â'r plentyn,

(c) asesu a allai darparu—

(i) gofal a chymorth,

(ii) gwasanaethau ataliol, neu

(iii) gwybodaeth, cyngor neu gynhorthwy,

gyfrannu at sicrhau'r canlyniadau hynny neu fel arall ddiwallu'r anghenion hynny, ac os felly, i ba raddau,

(d) asesu a allai materion eraill gyfrannu at sicrhau'r canlyniadau hynny neu fel arall ddiwallu'r anghenion hynny, ac os felly, i ba raddau, ac

(e) ystyried unrhyw amgylchiadau eraill sy'n effeithio ar lesiant y plentyn.

Statws *Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 06/04/2016.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, RHAN 3 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 22 Mehefin 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details)*

(5) Rhaid i awdurdod lleol, wrth iddo wneud asesiad o anghenion o dan yr adran hon, gynnwys—
  (a) y plentyn, a
  (b) unrhyw berson sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y plentyn.

(6) Natur yr asesiad o anghenion sy'n ofynnol gan yr adran hon yw un y mae'r awdurdod lleol yn barnu ei fod yn gymesur o dan yr amgylchiadau, yn ddarostyngedig i unrhyw ofyniad mewn rheoliadau o dan adran 30.

(7) At ddibenion is-adran (1) rhagdybir bod angen gofal a chymorth ar blentyn anabl yn ychwanegol at, neu yn lle, y gofal a'r cymorth sy'n cael eu darparu gan deulu'r plentyn.

(8) Nid yw'r adran hon yn gymwys i blentyn sy'n derbyn gofal gan—
  (a) awdurdod lleol,
  (b) awdurdod lleol yn Lloegr,
  (c) awdurdod lleol yn yr Alban, neu
  (d) ymddiriedolaeth Iechyd a Gofal Cymdeithasol.

Diwygiadau Testunol

F1 Geiriau yn a. 21(3)(b) wedi eu hamnewid (6.4.2016) gan Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 (anaw 2), a. 188(1), **Atod. 3 para. 61**; O.S. 2016/467, ergl. 3

Gwybodaeth Cychwyn

I5 A. 21 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 199(2)**

I6 A. 21 mewn grym ar 6.4.2016 gan O.S. 2016/412, **ergl. 2** (ynghyd ag ergl. 4, Atod. 1, Atod. 2)

22 Gwrthod asesiad o anghenion ar gyfer plentyn sy'n 16 neu'n 17 oed

(1) Os yw plentyn sy'n 16 neu'n 17 oed (neu, pan fo'n gymwys, person awdurdodedig) yn gwrthod asesiad o anghenion o dan adran 21, nid yw'r ddyletswydd o dan yr adran honno i asesu anghenion y plentyn yn gymwys.

(2) Os yw person sydd â chyfrifoldeb rhiant dros blentyn sy'n 16 neu'n 17 oed yn gwrthod asesiad o anghenion ar gyfer y plentyn hwnnw o dan adran 21 o dan amgylchiadau pan fo'r awdurdod lleol wedi ei fodloni—
  (a) nad oes gan y plentyn alluedd i benderfynu a wrthoda gael yr asesiad, a
  (b) nad oes person awdurdodedig i wneud y penderfyniad ar ran y plentyn,

nid yw'r ddyletswydd o dan yr adran honno i asesu anghenion y plentyn yn gymwys.

(3) Ond nid yw gwrthodiad o dan is-adran (1) neu (2) yn rhyddhau awdurdod lleol o'i ddyletswydd o dan adran 21 yn yr achosion a ganlyn—

ACHOS 1 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, yn achos gwrthodiad a roddir gan blentyn, nad oes gan y plentyn alluedd i benderfynu a wrthoda gael yr asesiad;

ACHOS 2 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, yn achos gwrthodiad a roddir gan berson sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y plentyn, nad oes gan y person alluedd i benderfynu a wrthoda'r asesiad;

ACHOS 3 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, yn achos gwrthodiad a roddir gan berson sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y plentyn, na fyddai peidio â chael yr asesiad er lles pennaf y plentyn;

***Statws** Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 06/04/2016.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, RHAN 3 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 22 Mehefin 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details)*

ACHOS 4 - mae'r awdurdod lleol yn amau bod y plentyn yn cael, neu'n wynebu risg o gael, ei gam-drin, ei esgeuluso, neu ei niweidio mewn modd arall.

(4) Pan fo awdurdod lleol wedi ei ryddhau o'i ddyletswydd o dan adran 21 drwy wrthodiad o dan yr adran hon, ailymrwymir i'r ddyletswydd—

(a) os yw'r plentyn (neu, pan fo'n gymwys, person awdurdodedig) yn gofyn wedyn am asesiad,

(b) os yw person sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y plentyn yn gofyn wedyn am asesiad o dan yr amgylchiadau a ddisgrifir yn is-adran (2), neu

(c) os yw'r awdurdod lleol o'r farn bod anghenion neu amgylchiadau'r plentyn, neu anghenion neu amgylchiadau person sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y plentyn, wedi newid,

(yn ddarostyngedig i unrhyw wrthodiad pellach o dan yr adran hon).

(5) Yn yr adran hon ystyr "person awdurdodedig" yw person sydd wedi ei awdurdodi o dan Ddeddf Galluedd Meddyliol 2005 (p'un ai yn nhermau cyffredinol neu benodol) i benderfynu a wrthoda asesiad o anghenion ar ran y plentyn neu a ofynna am asesiad o anghenion ar ei ran.

Gwybodaeth Cychwyn

I7 A. 22 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 199(2)**

I8 A. 22 mewn grym ar 6.4.2016 gan O.S. 2016/412, **ergl. 2** (ynghyd ag ergl. 4, Atod. 1, Atod. 2)

23 Gwrthod asesiad o anghenion ar gyfer plentyn o dan 16 oed

(1) Os yw—

(a) plentyn o dan 16 oed yn gwrthod asesiad o anghenion o dan adran 21, a

(b) yr awdurdod lleol wedi ei fodloni bod gan y plentyn ddealltwriaeth ddigonol i wneud penderfyniad deallus ynghylch gwrthod yr asesiad,

nid yw'r ddyletswydd o dan yr adran honno i asesu anghenion y plentyn yn gymwys.

(2) Os yw person sydd â chyfrifoldeb rhiant dros blentyn o dan 16 oed yn gwrthod asesiad o anghenion ar gyfer y plentyn hwnnw o dan adran 21, nid yw'r ddyletswydd o dan yr adran honno i asesu anghenion y plentyn yn gymwys.

(3) Ond nid yw gwrthodiad o dan is-adran (1) neu (2) yn rhyddhau awdurdod lleol o'i ddyletswydd o dan adran 21 yn yr achosion a ganlyn—

ACHOS 1 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, yn achos gwrthodiad a roddir gan berson sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y plentyn, nad oes gan y person alluedd i benderfynu a wrthoda'r asesiad;

ACHOS 2 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, yn achos gwrthodiad a roddir gan berson sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y plentyn—

(a) bod gan y plentyn ddealltwriaeth ddigonol i wneud penderfyniad deallus ynghylch gwrthod yr asesiad, a

(b) nad yw'r plentyn yn cytuno â'r gwrthodiad a roddir gan y person sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y plentyn;

ACHOS 3 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, yn achos gwrthodiad a roddir gan berson sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y plentyn, y byddai peidio â chael yr asesiad yn anghyson â llesiant y plentyn;

Statws *Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 06/04/2016.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, RHAN 3 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 22 Mehefin 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details)*

ACHOS 4 - mae'r awdurdod lleol yn amau bod y plentyn yn cael, neu'n wynebu risg o gael, ei gam-drin, ei esgeuluso, neu ei niweidio mewn modd arall.

(4) Pan fo awdurdod lleol wedi ei ryddhau o'i ddyletswydd o dan adran 21 drwy wrthodiad o dan yr adran hon, ailymrwymir i'r ddyletswydd—

(a) os yw'r plentyn yn gofyn wedyn am asesiad a bod yr awdurdod lleol wedi ei fodloni bod gan y plentyn ddealltwriaeth ddigonol i wneud penderfyniad deallus ynghylch cael asesiad,

(b) os yw person sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y plentyn yn gofyn wedyn am asesiad, neu

(c) os yw'r awdurdod lleol o'r farn bod anghenion neu amgylchiadau'r plentyn, neu anghenion neu amgylchiadau person sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y plentyn, wedi newid,

(yn ddarostyngedig i unrhyw wrthodiad pellach o dan yr adran hon).

Gwybodaeth Cychwyn

I9 A. 23 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 199(2)**

I10 A. 23 mewn grym ar 6.4.2016 gan O.S. 2016/412, **ergl. 2** (ynghyd ag ergl. 4, Atod. 1, Atod. 2)

Asesu gofalwyr

24 Dyletswydd i asesu anghenion gofalwr am gymorth

(1) Pan fo'n ymddangos i awdurdod lleol y gall fod ar ofalwr anghenion am gymorth, rhaid i'r awdurdod asesu—

(a) a oes ar y gofalwr anghenion am gymorth (neu a yw'n debygol y bydd arno anghenion am gymorth yn y dyfodol), a

(b) os oes, beth yw'r anghenion hynny (neu'r anghenion tebygol yn y dyfodol).

(2) Mae'r ddyletswydd o dan is-adran (1) yn gymwys o ran gofalwr sy'n darparu neu'n bwriadu darparu gofal—

(a) i oedolyn neu blentyn anabl sy'n preswylio fel arfer yn ardal yr awdurdod, neu

(b) i unrhyw oedolyn arall neu blentyn anabl arall sydd o fewn ardal yr awdurdod.

(3) Mae'r ddyletswydd o dan is-adran (1) yn gymwys ni waeth beth fo barn yr awdurdod—

(a) ar lefel anghenion y gofalwr am gymorth, neu

(b) ar lefel adnoddau ariannol y gofalwr neu'r person y mae'r gofalwr yn darparu neu'n bwriadu darparu gofal iddo.

(4) Wrth gynnal asesiad o anghenion o dan yr adran hon, rhaid i'r awdurdod lleol—

(a) asesu i ba raddau y mae'r gofalwr yn gallu, ac y bydd yn parhau i allu, darparu gofal i'r person y mae'r gofalwr yn darparu neu'n bwriadu darparu gofal iddo,

(b) asesu i ba raddau y mae'r gofalwr yn fodlon, ac y bydd yn parhau i fod yn fodlon, gwneud hynny,

(c) yn achos gofalwr sy'n oedolyn, ceisio canfod y canlyniadau y mae'r gofalwr yn dymuno eu sicrhau,

(d) yn achos gofalwr sy'n blentyn, ceisio canfod y canlyniadau—

Statws *Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 06/04/2016.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, RHAN 3 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 22 Mehefin 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details)*

(i) y mae'r gofalwr yn dymuno eu sicrhau, i'r graddau y mae'r awdurdod lleol yn barnu ei bod yn briodol, o roi sylw i oedran a dealltwriaeth y gofalwr,

(ii) y mae'r personau sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y gofalwr yn dymuno eu sicrhau mewn perthynas â'r gofalwr i'r graddau y mae'r awdurdod lleol yn barnu ei bod yn briodol, o roi sylw i'r angen am hyrwyddo llesiant y gofalwr, a

(iii) y mae personau a bennir mewn rheoliadau (os oes rhai) yn dymuno eu sicrhau mewn perthynas â'r gofalwr,

(e) asesu a allai darparu—

(i) cymorth,

(ii) gwasanaethau ataliol, neu

(iii) gwybodaeth, cyngor neu gynhorthwy,

gyfrannu at sicrhau'r canlyniadau hynny neu fel arall ddiwallu'r anghenion a nodir gan yr asesiad, ac os felly, i ba raddau, ac

(f) asesu a allai materion eraill gyfrannu at sicrhau'r canlyniadau hynny neu fel arall ddiwallu'r anghenion hynny, ac os felly, i ba raddau.

(5) Rhaid i awdurdod lleol, wrth iddo gynnal asesiad o anghenion o dan yr adran hon, roi sylw i'r materion a ganlyn—

(a) a yw'r gofalwr yn gweithio neu'n dymuno gwneud hynny,

(b) a yw'r gofalwr yn cymryd rhan, neu'n dymuno cymryd rhan, mewn gweithgareddau addysg, hyfforddiant neu unrhyw weithgaredd hamdden, ac

(c) yn achos gofalwr sy'n blentyn—

(i) anghenion datblygiadol y plentyn, a

(ii) a yw'n briodol i'r plentyn ddarparu'r gofal (neu unrhyw ofal) yng ngoleuni'r anghenion hynny.

(6) Rhaid i awdurdod lleol, wrth iddo wneud asesiad o anghenion o dan yr adran hon, gynnwys—

(a) y gofalwr, a

(b) pan fo'n ddichonadwy, y person y mae'r gofalwr yn darparu neu'n bwriadu darparu gofal iddo.

(7) Natur yr asesiad o anghenion sy'n ofynnol gan yr adran hon yw un y mae'r awdurdod lleol yn barnu ei fod yn gymesur o dan yr amgylchiadau, yn ddarostyngedig i unrhyw ofyniad mewn rheoliadau o dan adran 30.

Gwybodaeth Cychwyn

I11 A. 24 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 199(2)**

I12 A. 24 mewn grym ar 6.4.2016 gan O.S. 2016/412, **ergl. 2** (ynghyd ag ergl. 4, Atod. 1, Atod. 2)

25 Gwrthod asesiad o anghenion ar gyfer gofalwr sy'n oedolyn

(1) Os yw gofalwr sy'n oedolyn (neu, pan fo'n gymwys, person awdurdodedig) yn gwrthod asesiad o anghenion o dan adran 24, nid yw'r ddyletswydd o dan yr adran honno i asesu anghenion y gofalwr yn gymwys.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 06/04/2016.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, RHAN 3 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 22 Mehefin 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details)

(2) Ond nid yw gwrthodiad o dan is-adran (1) yn rhyddhau awdurdod lleol o'i ddyletswydd o dan adran 24 yn yr achosion a ganlyn—

ACHOS 1 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, yn achos gwrthodiad a roddir gan y gofalwr—

(a) nad oes gan y gofalwr alluedd i benderfynu a wrthoda gael yr asesiad, ond

(b) bod person awdurdodedig i wneud y penderfyniad ar ran y gofalwr;

ACHOS 2 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, yn achos gwrthodiad a roddir gan y gofalwr—

(a) nad oes gan y gofalwr alluedd i benderfynu a wrthoda gael yr asesiad,

(b) nad oes person awdurdodedig i wneud y penderfyniad ar ran y gofalwr, ac

(c) y byddai cael yr asesiad er lles pennaf y gofalwr.

(3) Pan fo awdurdod lleol wedi ei ryddhau o'i ddyletswydd o dan adran 24 drwy wrthodiad o dan yr adran hon, ailymrwymir i'r ddyletswydd—

(a) os yw'r gofalwr (neu, pan fo'n gymwys, person awdurdodedig) yn gofyn wedyn am asesiad, neu

(b) os yw'r awdurdod lleol o'r farn bod anghenion neu amgylchiadau'r gofalwr wedi newid,

(yn ddarostyngedig i unrhyw wrthodiad pellach o dan yr adran hon).

(4) Yn yr adran hon ystyr "person awdurdodedig" yw person sydd wedi ei awdurdodi o dan Ddeddf Galluedd Meddyliol 2005 (p'un ai yn nhermau cyffredinol neu benodol) i benderfynu a wrthoda asesiad o anghenion ar ran y gofalwr neu a ofynna am asesiad o anghenion ar ei ran.

Gwybodaeth Cychwyn

I13 A. 25 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 199(2)**

I14 A. 25 mewn grym ar 6.4.2016 gan O.S. 2016/412, **ergl. 2** (ynghyd ag ergl. 4, Atod. 1, Atod. 2)

26 Gwrthod asesiad o anghenion ar gyfer gofalwr sy'n 16 neu'n 17 oed

(1) Os yw gofalwr sy'n 16 neu'n 17 oed (neu, pan fo'n gymwys, person awdurdodedig) yn gwrthod asesiad o anghenion o dan adran 24, nid yw'r ddyletswydd o dan yr adran honno i asesu anghenion y gofalwr yn gymwys.

(2) Os yw person sydd â chyfrifoldeb rhiant dros ofalwr sy'n 16 neu'n 17 oed yn gwrthod asesiad o anghenion ar gyfer y gofalwr o dan adran 24 o dan amgylchiadau pan fo'r awdurdod lleol wedi ei fodloni—

(a) nad oes gan y gofalwr alluedd i benderfynu a wrthoda gael yr asesiad, a

(b) nad oes person awdurdodedig i wneud y penderfyniad ar ran y gofalwr,

nid yw'r ddyletswydd o dan yr adran honno i asesu anghenion y gofalwr yn gymwys.

(3) Ond nid yw gwrthodiad o dan is-adran (1) neu (2) yn rhyddhau awdurdod lleol o'i ddyletswydd o dan adran 24 yn yr achosion a ganlyn—

ACHOS 1 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, yn achos gwrthodiad a roddir gan y gofalwr, nad oes gan y gofalwr alluedd i benderfynu a wrthoda gael yr asesiad;

Statws *Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 06/04/2016.*
Newidiadau i ddeddfwriaeth: *Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, RHAN 3 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 22 Mehefin 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details)*

ACHOS 2 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, yn achos gwrthodiad a roddir gan berson sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y gofalwr, nad oes gan y person alluedd i benderfynu a wrthoda'r asesiad;

ACHOS 3 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, yn achos gwrthodiad a roddir gan berson sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y gofalwr, na fyddai peidio â chael yr asesiad er lles pennaf y gofalwr.

(4) Pan fo awdurdod lleol wedi ei ryddhau o'i ddyletswydd o dan adran 24 drwy wrthodiad o dan yr adran hon, ailymrwymir i'r ddyletswydd—

(a) os yw'r gofalwr (neu, pan fo'n gymwys, person awdurdodedig) yn gofyn wedyn am asesiad,

(b) os yw person sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y gofalwr yn gofyn wedyn am asesiad o dan yr amgylchiadau a ddisgrifir yn is-adran (2), neu

(c) os yw'r awdurdod lleol o'r farn bod anghenion neu amgylchiadau'r gofalwr, neu anghenion neu amgylchiadau person sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y gofalwr, wedi newid,

(yn ddarostyngedig i unrhyw wrthodiad pellach o dan yr adran hon).

(5) Yn yr adran hon ystyr "person awdurdodedig" yw person sydd wedi ei awdurdodi o dan Ddeddf Galluedd Meddyliol 2005 (p'un ai yn nhermau cyffredinol neu benodol) i benderfynu a wrthoda asesiad o anghenion ar ran y gofalwr neu a ofynna am asesiad o anghenion ar ei ran.

Gwybodaeth Cychwyn

I15 A. 26 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 199(2)**

I16 A. 26 mewn grym ar 6.4.2016 gan O.S. 2016/412, **ergl. 2** (ynghyd ag ergl. 4, Atod. 1, Atod. 2)

27 Gwrthod asesiad o anghenion ar gyfer gofalwr o dan 16 oed

(1) Os yw—

(a) gofalwr o dan 16 oed yn gwrthod asesiad o anghenion o dan adran 24, a

(b) yr awdurdod lleol wedi ei fodloni bod gan y gofalwr ddealltwriaeth ddigonol i wneud penderfyniad deallus ynghylch gwrthod yr asesiad,

nid yw'r ddyletswydd o dan yr adran honno i asesu anghenion y gofalwr yn gymwys.

(2) Os yw person sydd â chyfrifoldeb rhiant dros ofalwr o dan 16 oed yn gwrthod asesiad o anghenion ar gyfer y gofalwr o dan adran 24, nid yw'r ddyletswydd o dan yr adran honno i asesu anghenion y gofalwr yn gymwys.

(3) Ond nid yw gwrthodiad o dan is-adran (1) neu (2) yn rhyddhau awdurdod lleol o'i ddyletswydd o dan adran 24 yn yr achosion a ganlyn—

ACHOS 1 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, yn achos gwrthodiad a roddir gan berson sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y gofalwr, nad oes gan y person alluedd i benderfynu a wrthoda'r asesiad;

ACHOS 2 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, yn achos gwrthodiad a roddir gan berson sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y gofalwr—

(a) bod gan y gofalwr ddealltwriaeth ddigonol i wneud penderfyniad deallus ynghylch gwrthod yr asesiad, a

(b) nad yw'r gofalwr yn cytuno â'r gwrthodiad a roddir gan y person sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y gofalwr;

***Statws** Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 06/04/2016.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, RHAN 3 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 22 Mehefin 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details)*

ACHOS 3 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, yn achos gwrthodiad a roddir gan berson sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y gofalwr, y byddai peidio â chael yr asesiad yn anghyson â llesiant y gofalwr.

(4) Pan fo awdurdod lleol wedi ei ryddhau o'i ddyletswydd o dan adran 24 drwy wrthodiad o dan yr adran hon, ailymrwymir i'r ddyletswydd—

(a) os yw'r gofalwr yn gofyn wedyn am asesiad a bod yr awdurdod lleol wedi ei fodloni bod gan y gofalwr ddealltwriaeth ddigonol i wneud penderfyniad deallus ynghylch cael asesiad,

(b) os yw person sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y gofalwr yn gofyn wedyn am asesiad, neu

(c) os yw'r awdurdod lleol o'r farn bod anghenion neu amgylchiadau'r gofalwr, neu anghenion neu amgylchiadau person sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y gofalwr, wedi newid,

(yn ddarostyngedig i unrhyw wrthodiad pellach o dan yr adran hon).

Gwybodaeth Cychwyn

I17 A. 27 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 199(2)**

I18 A. 27 mewn grym ar 6.4.2016 gan O.S. 2016/412, **ergl. 2** (ynghyd ag ergl. 4, Atod. 1, Atod. 2)

Materion atodol

28 Cyfuno asesiadau o anghenion ar gyfer gofalwr a pherson y gofelir amdano

(1) Pan fo gan berson, y mae'n ymddangos bod arno angen gofal a chymorth, ofalwr, caiff awdurdod lleol gyfuno—

(a) asesiad o anghenion y person o dan adran 19 neu 21, a

(b) asesiad o anghenion y gofalwr o dan adran 24,

ond mae hyn yn ddarostyngedig i is-adrannau (2) i (4).

(2) Ni chaiff awdurdod lleol gyfuno asesiad o anghenion ar gyfer oedolyn (p'un ai o dan adran 19 neu 24) ag asesiad o anghenion ar gyfer person arall oni bai—

(a) bod yr oedolyn (neu, pan fo'n gymwys, person awdurdodedig) yn rhoi cydsyniad dilys, neu

(b) y caniateir i'r gofyniad i gael cydsyniad dilys gael ei hepgor.

(3) Ni chaiff awdurdod lleol gyfuno asesiad o anghenion ar gyfer plentyn sy'n 16 neu'n 17 oed (p'un ai o dan adran 21 neu 24) ag asesiad o anghenion ar gyfer person arall oni bai—

(a) bod y plentyn (neu, pan fo'n gymwys, person awdurdodedig) yn rhoi cydsyniad dilys,

(b) bod person sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y plentyn yn rhoi cydsyniad dilys o dan amgylchiadau pan fo'r awdurdod lleol wedi ei fodloni—

(i) nad oes gan y plentyn alluedd i benderfynu a gydsynia i'r asesiadau o anghenion gael eu cyfuno, a

(ii) nad oes person awdurdodedig i wneud y penderfyniad ar ran y plentyn, neu

(c) y caniateir i'r gofyniad i gael cydsyniad dilys gael ei hepgor.

***Statws** Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 06/04/2016.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, RHAN 3 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 22 Mehefin 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details)*

(4) Ni chaiff awdurdod lleol gyfuno asesiad o anghenion ar gyfer plentyn o dan 16 oed (p'un ai o dan adran 21 neu 24) ag asesiad o anghenion ar gyfer person arall oni bai—
- (a) bod y plentyn neu berson sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y plentyn yn rhoi cydsyniad dilys, neu
- (b) y caniateir i'r gofyniad i gael cydsyniad dilys gael ei hepgor.

(5) Mae cydsyniad a roddir o dan is-adran (2), (3) neu (4) yn ddilys ac eithrio yn yr achosion a ganlyn—

ACHOS 1 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, yn achos cydsyniad a roddir gan oedolyn neu blentyn sy'n 16 neu'n 17 oed, nad oes gan yr oedolyn neu'r plentyn alluedd i gydsynio i'r asesiadau o anghenion gael eu cyfuno;

ACHOS 2 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, yn achos cydsyniad a roddir gan blentyn o dan 16 oed, nad oes gan y plentyn ddealltwriaeth ddigonol i wneud penderfyniad deallus ynghylch cyfuno'r asesiadau o anghenion;

ACHOS 3 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, yn achos cydsyniad a roddir gan berson sydd â chyfrifoldeb rhiant dros blentyn o dan 16 oed mewn perthynas ag asesiad o anghenion y plentyn—
- (a) bod gan y plentyn ddealltwriaeth ddigonol i wneud penderfyniad deallus ynghylch cyfuno'r asesiadau o anghenion, a
- (b) nad yw'r plentyn yn cytuno â'r cydsyniad a roddir gan y person sydd â chyfrifoldeb rhiant.

(6) Caiff awdurdod lleol hepgor y gofyniad i gael cydsyniad dilys yn yr achosion a ganlyn—

ACHOS 1 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, o ran asesiad o anghenion oedolyn—
- (a) nad oes unrhyw berson a gaiff roi cydsyniad dilys, a
- (b) y byddai cyfuno'r asesiadau o anghenion er lles pennaf yr oedolyn;

ACHOS 2 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, o ran asesiad o anghenion plentyn sy'n 16 neu'n 17 oed—
- (a) nad oes gan y plentyn alluedd i roi cydsyniad dilys,
- (b) nad oes person awdurdodedig a gaiff roi cydsyniad dilys ar ran y plentyn, ac
- (c) y byddai cyfuno'r asesiadau o anghenion er lles pennaf y plentyn;

ACHOS 3 - mae'r awdurdod lleol wedi ei fodloni, o ran asesiad o anghenion plentyn o dan 16 oed—
- (a) nad oes gan y plentyn ddealltwriaeth ddigonol i wneud penderfyniad deallus ynghylch cyfuno'r asesiadau o anghenion, a
- (b) y byddai cyfuno'r asesiadau o anghenion yn gyson â llesiant y plentyn.

(7) Yn yr adran hon ystyr "person awdurdodedig" yw person sydd wedi ei awdurdodi o dan Ddeddf Galluedd Meddyliol 2005 (p'un ai yn gyffredinol neu yn benodol) i benderfynu a gydsynia ar ran yr oedolyn neu'r plentyn i'r asesiadau o anghenion gael eu cyfuno.

Gwybodaeth Cychwyn

I19 A. 28 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 199(2)**

I20 A. 28 mewn grym ar 6.4.2016 gan O.S. 2016/412, **ergl. 2** (ynghyd ag ergl. 4, Atod. 1, Atod. 2)

***Statws** Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 06/04/2016.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, RHAN 3 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 22 Mehefin 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details)*

29 Cyfuno asesiadau o anghenion ac asesiadau eraill

(1) Pan fo'n ymddangos bod gan berson y mae'n ymddangos bod arno angen cymorth fel gofalwr anghenion am ofal a chymorth yn ei hawl ei hun hefyd, caiff awdurdod lleol gyfuno asesiad o anghenion ar gyfer y person hwnnw o dan adran 24 ag asesiad o anghenion ar gyfer y person hwnnw o dan adran 19 neu 21.

(2) Caiff awdurdod lleol wneud asesiad o anghenion ar gyfer person yr un pryd ag y mae ef neu gorff arall yn gwneud asesiad arall o dan unrhyw ddeddfiad mewn perthynas â'r person hwnnw.

(3) At ddibenion is-adran (2)—

(a) caiff yr awdurdod lleol wneud yr asesiad arall ar ran y corff arall neu ar y cyd ag ef, neu

(b) os yw'r corff arall eisoes wedi trefnu i'r asesiad arall gael ei wneud ar y cyd â pherson arall, caiff yr awdurdod lleol wneud yr asesiad arall ar y cyd â'r corff arall a'r person arall hwnnw.

Gwybodaeth Cychwyn

I21 A. 29 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 199(2)**

I22 A. 29 mewn grym ar 6.4.2016 gan O.S. 2016/412, **ergl. 2** (ynghyd ag ergl. 4, Atod. 1, Atod. 2)

30 Rheoliadau ynghylch asesu

(1) Rhaid i reoliadau wneud darpariaeth am wneud asesiadau o anghenion.

(2) Rhaid i reoliadau o dan yr adran hon wneud darpariaeth ar gyfer adolygu asesiadau o anghenion, a chaniateir iddynt, er enghraifft, bennu—

(a) y personau a gaiff ofyn am adolygiad o asesiad (ar eu rhan hwy eu hunain neu ar ran person arall);

(b) o dan ba amgylchiadau—

(i) y caiff awdurdod lleol wrthod cydymffurfio â chais am adolygiad o asesiad, a

(ii) na chaiff awdurdod lleol wrthod gwneud hynny.

(3) Caiff rheoliadau o dan yr adran hon hefyd, er enghraifft, ddarparu ar gyfer—

(a) personau pellach y mae'n rhaid i awdurdod lleol eu cynnwys wrth iddo wneud asesiad o dan adran 19, 21 neu 24;

(b) y ffordd y mae asesiad i'w wneud, a chan bwy a phryd;

(c) cofnodi canlyniadau asesiad;

(d) yr ystyriaethau y mae awdurdod lleol i roi sylw iddynt wrth gyflawni asesiad;

(e) pwerau i ddarparu gwybodaeth at ddibenion asesu.

Gwybodaeth Cychwyn

I23 A. 30 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 199(2)**

I24 A. 30 mewn grym ar 6.4.2016 gan O.S. 2016/412, **ergl. 2** (ynghyd ag ergl. 4, Atod. 1, Atod. 2)

***Statws** Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 06/04/2016.*
***Newidiadau i ddeddfwriaeth:** Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, RHAN 3 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 22 Mehefin 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details)*

31 Rhan 3: dehongli

Yn y Rhan hon—

ystyr "gwasanaethau ataliol" ("*preventative services*") yw gwasanaethau y gellir eu darparu yn rhinwedd adran 15;

ystyr "gwybodaeth, cyngor neu gynhorthwy" ("*information, advice or assistance*") yw gwybodaeth, cyngor neu gynhorthwy y gellir eu darparu yn rhinwedd adran 17.

Gwybodaeth Cychwyn

I25 A. 31 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 199(2)**

I26 A. 31 mewn grym ar 6.4.2016 gan O.S. 2016/412, **ergl. 2** (ynghyd ag ergl. 4, Atod. 1, Atod. 2)

Statws
Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 06/04/2016.

Newidiadau i ddeddfwriaeth:
Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, RHAN 3 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 22 Mehefin 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau.